

MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

Część A

Rok II.

Warszawa, dnia 25 kwietnia 1949 r.

Nr A-8

TREŚĆ NUMERU:

	Str.
poz. 58 — Uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1949 r. w sprawie zasad systemu finansowego spółdzielczości	1
poz. 59 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 20 kwietnia 1949 r. w sprawie godzin pracy w centralach spółdzielni i spółdzielniach	3
poz. 60 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 20 kwietnia 1949 r. w sprawie powołania Komisji Organizacyjnej Centrali Spółdzielni Pracy Inwalidów	3
poz. 61 — Komunikat Biura Prawnego Centralnego Związku Spółdzielczego w sprawie podatku dochodowego i obrotowego	4
Przegląd ustawodawstwa ogólnego	11

Poz. 58.

UCHWAŁA KOMITETU EKONOMICZNEGO RADY MINISTRÓW

z dnia 12 kwietnia 1949 r.

w sprawie zasad systemu finansowego spółdzielczości.

Rozciąga się na centrale spółdzielni i spółdzielnie przepisy uchwały Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1947 r. o zasadach systemu finansowego, ustalając poniżej jego zasady szczegółowe.

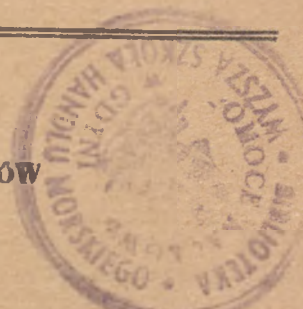
1. System finansowy spółdzielczości jest powszechny, tzn. obowiązuje wszystkie organizacje spółdzielcze — centrale spółdzielni i spółdzielnie.
2. W systemie finansowym spółdzielczości każda centrala i spółdzielnia działa na zasadzie rozrachunku gospodarczego, jest samodzielną jednostką bilansową, współpracuje bezpośrednio z bankami finansującymi na podstawie opracowanych przez nią, zatwierdzonych w trybie przepisanych przez władze nadrzędne i uzgodnionych z bankami planów finansowych i korzysta bezpośrednio z kredytów bankowych.
3. Centrale i spółdzielnie mogą korzystać z kredytów bankowych pod warunkiem:
 - a) gospodarowania w ramach zatwierdzonych przez odnośne władze nadrzędne planów gospodarczo-finansowych,
 - b) przestrzegania obowiązujących w sektorze uspołecznionym zasad dyscypliny finansowej,
 - c) przestrzegania ustalonych normatywów zapasów towarowych, materiałowych, pogotowia płatniczego, wysokości kosztów obrotu oraz zasad podziału czystej nadwyżki,

- d) poddania się kontroli finansowej banku,
- e) oparcia swej działalności o zasadę rentowności.

4. Plan finansowy jednostki spółdzielczej składa się:
 - a) z planu kosztów własnych,
 - b) z planu wyników,
 - c) z planu zapotrzebowania i pokrycia środków finansowych,
 - d) z planu sfinansowania inwestycji.

Normatywne przepisy dotyczące sporządzania planów finansowych ustala Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego na wniosek zainteresowanych ministerstw.

5. Czysta nadwyżka w organizacjach spółdzielczych tworzy się:
 - a) z zysku na towarach własnej produkcji, stanowiącego różnicę między ceną sprzedaży a kosztem własnym. Cena na towary własnej produkcji będzie ustalana każdorazowo w porozumieniu z Biurem Cen Ministerstwa Handlu Wewnętrznego,
 - b) z zysku na obrocie handlowym w hurcie i detalu, stanowiącego różnicę między ceną sprzedaży a kosztem nabycia, po potrąceniu kosztów obrotu handlowego,
 - c) z innych dochodów operacyjnych i pozaooperacyjnych (zyski przedsiębiorstw usługowych, prowizje itp.).

6. Centrale spółdzielni i spółdzielnie czerpią ponadto dochody z dotacji na pokrycie kosztów prowadzenia akcji zleconych.
7. Ustala się następujące zasady podziału czystej nadwyżki, pozostającej po uwzględnieniu podatku dochodowego, w centralach i spółdzielniach:
- a) nie mniej niż 50% czystej nadwyżki należy przeznaczyć na powiększenie funduszu zasobowego,
 - b) nie mniej niż 10% czystej nadwyżki należy przeznaczyć na wyrównawczy fundusz inwestycyjny,
 - c) pozostała część nadwyżki może być zgodnie z obowiązującymi uchwałami Centralnego Związku Spółdzielczego przeznaczona: na fundusz szkoleniowy, na zwroty dla członków, na fundusz wyrównawczy oraz na inne cele według branżowych potrzeb poszczególnych pionów spółdzielczych.
- Upoważnia się Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do zmiany zasad podziału czystej nadwyżki w porozumieniu z Ministrem Skarbu.
8. Marża brutto zarówno produkcyjna jak i handlowa powinna mieścić w sobie pełne pokrycie:
- a) kosztów osobowych, zawierających fundusz płac, świadczenia ustawowe, fundusz nagród i prac zleconych, fundusz akcji socjalnej, fundusz szkolenia kadr,
 - b) kosztów rzeczowych, specjalnych i finansowych,
 - c) kosztów pozaoperacyjnych i nadzwyczajnych. W tej grupie mieścić się będą na okres przejściowy w r. 1949 świadczenia na rzecz organizacji społecznych i charytatywnych w wysokości 0,03% od obrotu (sprzedaży).
9. Na utworzony w spółdzielczości fundusz akcji socjalnej będą przelewane kwoty w wysokości 5% funduszu płac. Z funduszu akcji socjalnej pokrywane będą wszelkie świadczenia na cele akcji socjalnej, łącznie z dopłatą pracodawcy na akcję wczasów oraz z dotacją na stołówki pracownicze, zgodnie z regulaminem tego funduszu zatwierdzonym przez Zarząd CZS.
10. Na utworzony w spółdzielczości fundusz szkolenia kadr będą przelewane kwoty w wysokości 3% funduszu płac. Z funduszu szkolenia kadr pokrywane będą koszty szkolenia zawodowego kadr spółdzielczych, zgodnie z regulaminem uchwalonym przez Zarząd CZS.
11. Tworzy się w spółdzielczości fundusz nagród i prac zleconych, na który będą przelewane kwoty w wysokości 2% funduszu płac. Z funduszu tego dysponowane będą nagrody: dla zwycięzców współzawodnictwa pracy, za wzorowe wykonywanie prac przez niższy personel administracyjny, za wykonanie prac zleconych oraz za wynalazczość i racjonalizację. Regulamin funduszu nagród określi Zarząd CZS. Regulamin ten podlega zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu.
12. Na rok 1949 tworzy się przejściowo w centralach spółdzielni i w centralach spółdzielczo-państwowych fundusz subwencji i składek pochodzący z wpłat członków każdej centrali w wysokości 0,03% od obrotu. Z funduszu subwencji i składek centrale będą świadczyć na rzecz organizacji społecznych i charytatywnych łącznie za wszystkie zrzeszone i podległe spółdzielnie.
13. W ciągu roku 1949 zostanie utworzony w spółdzielczości fundusz wyrównawczy dla pokrycia strat wynikłych z działalności spółdzielni. Sposób tworzenia funduszu oraz jego regulamin ustali Minister Skarbu na wniosek Zarządu CZS.
14. Gospodarka finansowa spółdzielczości opiera się na środkach własnych i obcych.
15. Środki własne powstają w drodze:
- a) gromadzenia funduszu udziałowego (z udziałów członków),
 - b) tworzenia funduszu zasobowego z wpłat wpisowego oraz powiększania go częścią czystej nadwyżki w wysokości określonej obowiązującymi przepisami,
 - c) tworzenia innych funduszy celowych o charakterze rezerw (fundusze rezerwowy i specjalny).
16. Środki własne spółdzielczości powinny osiągnąć wysokość, którąby wraz z środkami inwestycyjnymi obcymi pokryła w całości składniki majątku trwałego oraz inne aktywa nieobrotowe. Ponadto udział środków własnych w obrocie winien wynosić przynajmniej 15% w spółdzielniach handlowych i 25% w spółdzielniach wytwórczych i usługowych. Właściwe Ministerstwa w myśl wytycznych Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego ustalanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu regulują procent udziału środków własnych w obrocie dla central spółdzielni, a centrale w porozumieniu z bankami finansującymi czynią to w stosunku do spółdzielni.
17. Dla realizacji zadań objętych zatwierdzonym planem gospodarczo-finansowym, organizacje spółdzielcze otrzymują środki obce (kredyty) w wysokości gwarantującej pełne pokrycie niedoboru środków obrotowych, potrzebnych do sfinansowania działalności, przy uwzględnieniu przepisów ustępów 3 i 16.
18. Upoważnia się Narodowy Bank Polski do rozszerzenia zasad inkasa bankowego obowiązującego w przedsiębiorstwach państwowych, na poszczególne spółdzielnie oraz do ustalenia warunków inkasa.
19. Działalność inwestycyjna spółdzielczości winna być rozgraniczona pod względem planowania, finansowania i sprawozdawczości od działalności eksploatacyjnej.
20. Finansowanie inwestycji w spółdzielczości odbywa się w sposób następujący:
- a) inwestycje wynoszące ponad 5 milionów złotych dla jednego inwestora muszą być ujęte w Państwowym Planie Inwestycyjnym i są finansowane ze środków zwrotnych limitowanych, pochodzących z kredytów banku finansującego inwestycje i ze środków własnych nielimitowanych, wymienionych w punkcie 21, na podstawie szczegółowej dokumentacji technicznej w zgodności z obowiązującymi przepisami,

- b) inwestycje w granicach od 1 do 5 milionów złotych dla jednego inwestora, nie objęte Państwowym Planem Inwestycyjnym, finansowane są ze środków własnych nielimitowanych, pochodzących ze źródeł wymienionych w punkcie 21. Dla tych inwestycji centrale opracowują dodatkowy plan inwestycyjny spółdzielczości dla zrzeszonych w tych centralach spółdzielni, ze wskazaniem każdej inwestycji, uwzględniając moment ważności i pilności jej wykonania. Plan ten zatwierdza właściwe ministerstwo,
- c) inwestycje w granicach nieprzekraczających jednego miliona złotych dla jednego inwestora, nie przewidziane w Państwowym Planie Inwestycyjnym, finansowane są ze środków własnych nielimitowanych, pochodzących ze źródeł wymienionych w punkcie 21. W zakresie tych inwestycji limity dla każdej spółdzielni ustalają właściwe centrale.

Tryb finansowania inwestycji w r. 1950 będzie dostosowany do obowiązujących instrukcji inwestycyjnych.

21. Środki własne nielimitowane przeznaczone na finansowanie inwestycji pochodzą:
- z odliczeń od czystej nadwyżki w myśl ustępu 7 punkt b,
 - z funduszków powstałych z umorzenia składników majątku trwałego (fundusz amorty-

zacyjny), zmniejszonych o przypadające do spłaty raty kapitałowe od uzyskanych kredytów inwestycyjnych,

- c) w wypadkach kiedy brak środków inwestycyjnych może spowodować niewykonanie zadań gospodarczych, stosowane będą w granicach marży zysku odliczenia w wysokości 0,2% w stosunku do obrotu po cenach sprzedaży. Odliczenia te mogą być stosowane w organizacjach spółdzielczych, posiadających nie mniej niż 15% środków własnych w obrocie, rentownych — na podstawie decyzji centrali odnośnie spółdzielni oraz na podstawie decyzji właściwego ministerstwa odnośnie centrali, za zgodą banku finansującego. Środki własne wydzielone na finansowanie inwestycji wpłacane będą na specjalne konta poszczególnych central w bankach finansujących inwestycje.

22. Środki obce na pokrycie nakładów inwestycyjnych mogą być udzielane w formie limitowanych środków zwrotnych, w postaci bankowego kredytu inwestycyjnego. Spłata kredytów inwestycyjnych następuje z funduszków amortyzacyjnych. Jeżeli fundusze amortyzacyjne nie wystarczą na spłatę kredytów inwestycyjnych, spłata ich następuje subsydiarnie ze środków przewidzianych w ustępie 21 punkty a i c.

Poz. 59.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 20 kwietnia 1949 r.

w sprawie godzin pracy w centralach spółdzielni i spółdzielniach

Ze względu na konieczność wzmoczenia wysiłku spółdzielczości w walce o przedterminowe wykonanie narodowego planu gospodarczego na rok 1949, a tym samym o skrócenie okresu budowania podstaw socjalizmu w Polsce, oraz mając na uwadze, że zwiększanie i podnoszenie jakości produkcji i usług stanowi jedyną drogę dalszego podwyższenia stopy życiowej ludzi pracy w Polsce, — Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego, działając na zasadzie paragrafu 6 lit. c) Statutu i za zgodą

Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych, zaleca Centralom Spółdzielni i zrzeszonym w nich spółdzielniom wprowadzić z dniem 2 maja 1949 r. we wszystkich należących do nich zakładach i biurach 46-godzinnego tygodnia pracy, to znaczy — 8 godz. w dniu powszednim i 6 godzin w soboty (Dekret z dnia 19 września 1946 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu, ogłoszony w Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 285).

Poz. 60.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 20 kwietnia 1949 r.

w sprawie powołania Komisji Organizacyjnej Centrali Spółdzielni Pracy Inwalidów.

W związku z uchwałą Naczelnej Rady Spółdzielczej z dn. 19 lutego 1949 r. o celowości powołania Centrali Spółdzielni Pracy Inwalidów, Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego, działając na podstawie upoważnienia Naczelnej Rady Spółdzielczej, powołuje Komisję Organizacyjną Centrali Spółdzielni Pracy Inwalidów w następującym składzie:

- 1) Durkacz Piotr,
- 2) Krothke-Kochanowski Jan,
- 3) Wawrzyński Zygmunt,
- 4) Żelańska Maria,

dla wykonywania wszystkich wstępnych prac organizacyjnych,

Poz. 61.

KOMUNIKAT BIURA PRAWNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO**w sprawie podatku dochodowego i obrotowego.**

Nawiązując do komunikatów Biura Prawnego CZS, ogłoszonych w Monitorze Spółdzielczym Nr 13 z 1948 r. na str. 5-tej oraz Nr A-2 z 1949 r. na str. 9—12 zawiadamiamy, że w Dzienniku Ustaw R. P. Nr 17 z dnia 31 marca 1949 r. zostało ogłoszone pod poz. 105 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym; zaś pod pozycją 108 — Rozporządzenie Ministra Skarbu z 8 marca 1949 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym.

Poniżej przytaczamy najważniejsze postanowienia tych aktów ustawodawczych, dotyczące spółdzielczości.

Podatek dochodowy

1. Na mocy art. 3 Dekretu z dn. 25 października 1948 r. o podatku dochodowym wolne są od tego podatku między innymi: a) rolnicze spółdzielnie produkcyjne na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu; b) dochody spółdzielni parcelacyjno-osadniczych, osiągnięte ze świadczeń, wykonywanych w ramach zgodnej ze statutem działalności z wyjątkiem dochodu, osiągniętego ze źródeł przychodów, podlegających podatkowi obrotowemu i od tego podatku nie zwolnionych; c) dochody, osiągnięte z działalności ośrodków maszynowych gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, wykonywanej w ramach zgodnej ze statutem (regulaminem) działalności; jeżeli na podstawie prowadzonych przez spółdzielnię ksiąg nie można wyodrębnić dochodu, osiągniętego z działalności ośrodka maszynowego, zwolnieniu od podatku podlega część dochodu spółdzielni, przypadająca stosunkowo na przychody osiągnięte z działalności ośrodka maszynowego.

2. Przedmiotem opodatkowania są dochody cząstkowe, a nadto dochód ogólny, jeżeli dekret nie stanowi inaczej.

Dochodem cząstkowym jest obliczona odrębnie w każdej grupie źródeł przychodów suma nadwyżek z poszczególnych źródeł, należących do jednej grupy, bez potrącenia niedoborów z poszczególnych źródeł tej grupy.

Nadwyżkę lub niedobór ustala się osobno z każdego źródła przychodu, podlegającego opodatkowaniu. Po ustaleniu nadwyżki lub niedoboru z każdego źródła przychodów sumuje się nadwyżki z poszczególnych źródeł, należących do tej samej grupy źródeł przychodów. Suma nadwyżek z poszczególnych źródeł należących do tej samej grupy stanowi dochód cząstkowy.

Dochodem ogólnym jest suma dochodów cząstkowych, bądź też jeden tylko dochód cząstkowy, jeżeli podatnik nie posiada innych dochodów cząstkowych, po potrąceniu niedoborów z tych źródeł przychodów, które dały niedobory, z wyjątkiem jednak niedoborów ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych. Potrąceniu od sumy dochodów cząstkowych przy ustalaniu dochodu ogólnego podlegają

jedynie niedobory, poniesione w danym roku podatkowym. Niedoborów ze źródeł przychodów, z których dochód jest wolny od podatku, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu dochodu ogólnego.

U podatników, u których suma nadwyżek ze źródeł przychodów, wymienionych poniżej, przekracza 360.000 zł rocznie, a którą osiągają nadto przychody podlegające podatkowi od wynagrodzeń, do dochodu ogólnego dolicza się łączną sumę otrzymanych w ciągu roku podatkowego wynagrodzeń, podlegających podatkowi od wynagrodzeń, bez względu na ich wysokość i bez potrącenia należnego od nich podatku od wynagrodzeń.

3. Źródła przychodów ustawa dzieli na 5 grup: Do pierwszej grupy należy działalność i twórczość artystyczna, literacka, naukowa i publicystyczna, jeżeli nie podlega przepisom o podatku od wynagrodzeń. Należy tu również działalność oświatowa, zwolniona od podatku obrotowego, i wynalazcza, nie podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń. Do drugiej grupy należą zakłady rzemieślnicze, zatrudniające prócz właściciela dwie względnie trzy osoby. Do trzeciej — zajęcia zawodowe. Do czwartej — przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i usługowe itp. Do piątej grupy: nieruchomości budynkowe i gruntowe, nie stanowiące gospodarstw rolnych; dochody z dzierżawy, kapitały pieniężne; sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych i inne źródła, nie wymienione w grupach poprzednich.

4. Nadwyżką lub niedoborem ze źródła przychodów jest różnica pomiędzy sumą przychodów z tego źródła, a kosztami ich uzyskania, osiągnięta w ciągu roku podatkowego.

Nadwyżką ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych jest różnica między ceną uzyskaną ze sprzedaży tych przedmiotów i praw majątkowych a kosztami ich nabycia lub wytworzenia, zmniejszona o wartość nakładów poczynionych w czasie ich posiadania, trwale zwiększających lub ulepszających ich substancję, oraz o koszty sprzedaży, a zwiększona o wartość dokonanych odpisów na zużycie.

Wartość przedmiotów i praw majątkowych, stanowiących własność podatnika przed dniem 1 września 1939 r., jak również wartość poczynionych do tego czasu nakładów oraz dokonanych odpisów na zużycie przyjąć należy z zastosowaniem mnożnika 80.

Cenę kupna lub wytworzenia, nie wyrażoną w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r., należy przeliczyć na tę walutę według relacji, obowiązującej w tej dacie.

Wartość przedmiotów i praw majątkowych, nabytych lub wytworzonych przez podatnika po dniu 31 sierpnia 1939 r., stanowi rzeczywista cena kupna lub wytworzenia. Jeżeli ceny kupna lub wytworzenia nie można ustalić, należy przyjąć tę wartość przedmiotów i praw majątkowych, jaką one posiadały w dniu nabycia lub wytworzenia. Wartość tę ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych.

Nadwyżki z gospodarstwa rolnego ustala się na podstawie faktycznych przychodów i kosztów uzyskania przychodów.

5. Między innymi wolne są od podatku:

- a) udziały w zyskach lub dywidendy;
- b) przychody, podlegające podatkowi od wynagrodzeń;
- c) kwoty otrzymane z tytułu spłaty wierzytelności;
- d) zyski księgowe, powstające na skutek całkowitego lub częściowego opustu z długów w celu uzdrowienia stosunków majątkowych, nadwyrężonych przez poniesione straty do wysokości wszystkich rzeczywistych strat w latach ubiegłych i w roku bieżącym, zmniejszonych o fundusze rezerwowe, figurujące w bilansie, jeżeli podatnik prowadzi prawidłowe księgi handlowe;
- e) rezerwy, przeznaczone na pokrycie należności, których nieściągalność została udowodniona lub uprawdopodobniona.

6. Kosztami uzyskania przychodów są wszelkie koszty, ponoszone w celu osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów. Rozporządzenie wykonawcze ustala, że wydatki ponoszone przez pracodawcę choćby pośrednio na rzecz pracowników, jeżeli wynikają z postanowień układu zbiorowego i ponoszone są w wysokości, wynikającej z tego układu, stanowią koszt uzyskania przychodów.

W szczególności kosztami uzyskania przychodów są:

- a) prawidłowe coroczne odpisy na zużycie budynków, maszyn i wszelkiego rodzaju martwego inwentarza; przeciętne normy wysokości odpisów na zużycie poszczególnych rodzajów przedmiotów, podlegających zużyciu (normy amortyzacyjne) ustalone w § 15 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1946 r. do dekretu o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 5 poz. 27) są następujące:
 - a. przy budynkach mieszkalnych murowanych 1,5%
 - b. przy budynkach mieszkalnych drewnianych i z tzw. muru pruskiego 2,5%
 - c. przy budynkach gospodarczych murowanych 2%
 - d. przy budynkach gospodarczych drewnianych i z tzw. muru pruskiego 4%
 - e. przy budynkach fabrycznych murowanych 3%
 - f. przy budynkach fabrycznych drewnianych 6%
 - g. przy ruchomościach (urządzenia biur, kantorów, kancelarii, sklepów, hoteli, pensjonatów itp.) 5%
 - h. przy maszynach, urządzeniach fabrycznych, kopalnianych, piecach fabrycznych itp. 10%
 - i. przy narzędziach 20%
 - f. przy samochodach i traktorach wartości przedmiotu 20%;

rozporządzenie wykonawcze wyjaśnia, że miarą wysokości dopuszczalnych odpisów jest wyłącznie faktyczne zużycie; zużycie to ustala się w stosunku procentowym do kosztów nabycia lub wytworzenia przedmiotu; w razie trudności w ustaleniu tych kosztów należy posilkować się inną zbliżoną wartością, jak np. przy nieruchomościach — sumą szacunku ubezpieczenia od ognia z dodatkiem 10% na fundamenty;

- b) straty częściowe lub całkowite na przedmiotach majątkowych, które służą do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów i podlegają zużyciu; straty te są potrącalne w udowodnionej wysokości, nie pokrytej sumą ubezpieczeniową i odpisami z tytułu zużycia i tylko z przychodów tego roku, w którym strata rzeczywiście nastąpiła;
- c) odsetki od długów i oparte na szczególnych tytułach prawnych renty i trwale ciężary;
- d) składki na rzecz związków zawodowych lub grup gospodarczych, do których płatnik należy;
- e) podatki i inne daniny publiczne wraz z dodatkami za zwłokę z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych oraz składki ubezpieczeniowe, przypadające z danego źródła przychodów;
- f) wpłaty na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Koszty uzyskania przychodów są potrącalne tylko w tym roku podatkowym, w którym zostały poniesione. Prowadzący księgi handlowe mogą jednak jednorazowo odpisać całkowitą wartość przedmiotów, których koszt nabycia nie przekracza 20.000 zł. Odpisy te mogą być dokonane wyłącznie w tym roku podatkowym, w którym przedmioty zostały nabyte.

7. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:

- a) wydatków na nabycie, powiększenie lub ulepszenie źródła przychodów; wydatki te jednak należy uwzględnić przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia;
- b) tworzenia funduszy rezerwowych wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem rezerw, przeznaczonych na pokrycie należności nieściągalnych;
- c) wydatków na umorzenie długów oraz kapitałów, włożonych w źródło przychodów przez osoby z niego korzystające, jak również strat, wynikłych wskutek spłaty długu ponad jego normalną wartość;
- d) odsetek od własnych kapitałów, włożonych przez podatnika w źródło przychodów;
- e) nadwyżek odsetek i wynagrodzeń za udzielone pożyczki lub oddanych do użytkowania wkładów niepieniężnych, wypłaconych przez osobę prawną udziałowcom, przekraczających wysokość odsetek ustawowych oraz kwot, wypłaconych tytułem udziału w zyskach swym udziałowcom, jeżeli przekraczają one wysokość odsetek ustawowych;
- f) opustów z ceny, udzielanych przez osoby prawne udziałowcom oraz wartości wszelkich nieodpłatnych świadczeń, dokonanych na rzecz udziałowców;
- g) nadwyżek kwot pensyj i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń osób, które biorą udział w zarzą-

dzie przedsiębiorstwa, bądź należą do składu rady nadzorczej komitetu dyskontowego i komisji rewizyjnej lub działają z ich ramienia, bądź są uprawnione do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, jak również innych pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych ponad normy, dozwolone na ten cel przez Centralny Związek Spółdzielczy;

- h) nadwyżek kwot pensyj i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń, wypłacanych ponad normy układu zbiorowego, względnie ponad wysokość, ustaloną indywidualną umową o pracę;
- i) ofiar wszelkiego rodzaju;
- j) wydatków na podatek dochodowy, nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego, podatek od nabycia praw majątkowych w części, dotyczącej nieodpłatnego nabycia, daninę narodową na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych i inne podatki osobiste wraz z należnościami ubocznymi i kosztami egzekucyjnymi z wyjątkiem opłaty skarbowej; natomiast podatek od lokali w części przypadającej na lokal użytkowy, zajmowany w związku ze źródłem przychodów stanowi koszt uzyskania przychodów;
- k) grzywien i kar pieniężnych wraz z należnościami ubocznymi i kosztami egzekucyjnymi,
 - 1) kosztów uzyskania przychodów ze źródeł, jeżeli nadwyżki z tych źródeł w ogóle nie podlegają opodatkowaniu albo są zwolnione od podatku.

8. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy lub rachunkowy, w którym dochód został osiągnięty.

9. Na podatnikach ciąży obowiązek wpłacania w ciągu roku podatkowego zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy do dnia 15 każdego następnego miesiąca.

Za podstawę do ustalenia wysokości zaliczek dla spółdzielni służą osiągnięte w miesiącu ubiegłym prowizorycznie obliczone dochody cząstkowe oraz dochód ogólny. Dane te ustala się na podstawie bilansu miesięcznego, a w razie nieprzedłożenia bilansu miesięcznego — na podstawie przychodu (obrotu), osiągniętego w ubiegłym miesiącu z zastosowaniem norm szacunkowych.

10. Centrale spółdzielczo-państwowe, spółdzielnie, należące do Centralnego Związku Spółdzielczego oraz spółdzielnie kredytowe w rozumieniu dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 412), należące do Centralnego Związku Spółdzielczego opodatkowane są według norm, przytoczonych w komunikacie Biura Prawnego CZS, ogłoszonym w Monitorze Spółdzielczym Nr A-2 z dn. 25 stycznia 1949 r., str. 11 i 12.

Jednak spółdzielnie, co do których Centralny Związek Spółdzielczy lub upoważniona przez Związek właściwa centrala spółdzielni, bądź centrala spółdzielczo-państwowa stwierdzi, że działalność spółdzielni jest niezgodna z zasadami ruchu spółdzielczego, podlegają opodatkowaniu w wysokości, przewidzianej w skali dla nieuspołecznionego odcinka gospodarczego, poczynając od dnia, od którego według orzeczenia Centralnego Związku Spółdzielczego bądź wymienionych central działalność spółdzielni nie była zgodna z zasadami ruchu spółdzielczego.

Podstawę opodatkowania dla spółdzielni stanowi suma nadwyżek z poszczególnych źródeł przychodów po potrąceniu niedoborów z pozostałych źródeł z wyjątkiem niedoborów ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych.

Podatek obrotowy.

1. Podatkowi podlegają osoby fizyczne i prawne, wykonujące na obszarze Rzeczypospolitej prywatno-prawne, zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy lub usług.

Przedsiębiorstwa, zorganizowane na zasadzie przepisów prawa handlowego o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym lub związków samorządu terytorialnego, traktuje się pod względem obowiązku podatkowego na równi z przedsiębiorstwami państwowymi.

2. Za prywatno-prawne świadczenia rzeczy lub usług, w rozumieniu rozporządzenia Ministra Skarbu, uważa się świadczenie, które wynika z umowy bądź z innego tytułu prywatno-prawnego i polega na przeniesieniu prawa własności, prawa używania rzeczy bądź też na wykonaniu pracy lub innej usługi.

Świadczenie jest odpłatne, gdy świadczący osiąga za nie ekwiwalent w pieniądzu lub w jakiejkolwiek innej postaci. Okoliczność, czy świadczenia są wykonywane z zyskiem czy ze stratą, jest dla obowiązku podatkowego obojętna.

W szczególności za prywatno-prawne odpłatne świadczenia rzeczy lub usług uważać należy:

- a) sprzedaż za gotówkę bądź na kredyt lub zbycie drogą wymiany wszelkiego rodzaju surowców, półwyrobów, wyrobów i innych rzeczy ruchomych nabytych, wydobytych bądź wytworzonych przez sprzedawcę;
- b) wytwarzanie na zamówienie wyrobów z własnych lub powierzonych materiałów oraz przetwarzanie powierzonych w tym celu rzeczy;
- c) wykonywanie na zamówienie prac budowlanych, montażowych, instalacyjnych oraz innych prac i usług o charakterze przemysłowym lub rzemieślniczym;
- d) udzielanie oprocentowanego kredytu oraz wykonywanie usług, mogących być przedmiotem czynności bankowych, jak: inkaso, winkulacja, udzielanie gwarancji itp.;
- e) wykonywanie usług wynikających z umowy komisji, agencji, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu, przechowania, zlecenia (biura wydawcze, biura informacyjne, przedsiębiorstwa powiernicze, przedsiębiorstwa strzeżenia cudzego mienia) itp. umów o świadczenie usług;
- f) świadczenia przedsiębiorstw gastronomicznych, buchalteryjnych, buchalteryjno-rewizyjnych, zakładów leczniczych, pogrzebowych, rzeźni, chłodni itp.;
- g) wynajmowanie rzeczy ruchomych, jak np. pojazdów, łodzi, koni, rowerów, książek, ubrań itp.

Za z a w o d o w e uważać należy w szczególności wszelkie świadczenia, wykonywane w zakresie przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, górniczych, komunikacyjnych, bankowych, usługowych lub innych przedsiębiorstw zarobkowych,

Nie uważa się jednak za świadczenie zawodowe: sprzedaży całego przedsiębiorstwa, nie mającej charakteru likwidacji, ani sprzedaży należących do przedsiębiorstwa rzeczy nieruchomości i ruchomych, przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz); wdzierżawienia nieruchomości, ruchomości, lub praw majątkowych; wynajmowanie nieruchomości albo ich części (lokali), o ile nie następuje w wykonywaniu przedsiębiorstwa usługowego. Wydania towaru lub innej rzeczy bądź wykonania usługi, jeżeli czynności te odbywają się między poszczególnymi zakładami, należącymi do tego samego przedsiębiorstwa, nie uważa się za obrót.

3. Wolne są od podatku, między innymi:

I. świadczenia sanatorium (domu zdrowia) i domu wypoczynkowego, prowadzonych przez zrzeszenie pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach, lub przez związek zawodowy pod warunkiem, że z sanatorium lub domu wypoczynkowego korzystają wyłącznie członkowie oraz rodziny członków zrzeszeń lub związków. Korzystanie z sanatorium lub domu wypoczynkowego przez inne osoby powoduje opodatkowanie wszystkich świadczeń sanatorium lub domu wypoczynkowego, a więc również świadczeń wykonanych na rzecz członków i ich rodzin;

II. świadczenia stołówek, dostarczających osobom, korzystającym z ich posiłków (śniadań, obiadów, kolacji);

III. sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, nie przerobionych sposobem przemysłowym, dokonywana bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów.

Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo w rozumieniu przepisów o podatkach komunalnych. Sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, przerobionych sposobem przemysłowym, podlega podatkowi bez względu na to, czy jest dokonywana przy utrzymywaniu w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów.

Za przerób wytworów gospodarstwa rolnego sposobem przemysłowym uważa się przerób, wykonywany przy użyciu maszyn oraz napędu mechanicznego, wodnego lub powietrznego w przeznaczonych na ten cel otwartych lub zamkniętych pomieszczeniach.

Nie uważa się jednak za przerób płodów sposobem przemysłowym wszelkiego rodzaju czynności, dotyczących czyszczenia, sortowania, wietrzenia, rozdzielania na części, choćby wykonywanych przy użyciu maszyn lub napędu mechanicznego, o ile czynności tych dokonywa się w obrębie gospodarstwa rolnego;

IV. świadczenia spółdzielni wykonujących wyłącznie przez swych członków świadczenia, zwolnione od podatku, a mianowicie: nauczania oraz pracy zawodowej nauczycieli i wychowawców młodzieży, jak również czynności, polegające przeważnie na pracy

fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przerób i które też nie są rzemiosłem w rozumieniu prawa przemysłowego;

V. świadczenia spółdzielni, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego, działających wyłącznie wśród swych członków rolników, polegające na sprzedaży dostarczonych przez członków, nieprzerobionych przez spółdzielnie sposobem przemysłowym wytworów gospodarstw rolnych, stanowiących własność lub dzierżawionych przez tych członków. Za rolników członków spółdzielni uważa się również te osoby fizyczne, nie posiadające własnych lub dzierżawionych gospodarstw rolnych, lecz posiadające poza obszarem gminy miejskiej gospodarstwa hodowlane, które dostarczają do spółdzielni produkty, pochodzące z tego gospodarstwa;

VI. świadczenia, wykonywane przez członków spółdzielni — rzemieślników, chałupników oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym na rachunek spółdzielni rzemieślniczych, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego i trudniących się sprzedażą lub wymianą wyrobów gotowych, wytworzonych sposobem rzemieślniczym przez jej członków, lub wykonujących tego rodzaju świadczenia bezpośrednio na rachunek centrali spółdzielczo-państwowych;

VII. świadczenia rolniczych spółdzielni produkcyjnych na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu;

VIII. świadczenia spółdzielni parcelacyjno-osadniczych, wykonywane w ramach zgodnej ze statutem działalności z tym jednak, że wytwory gospodarstwa rolnego nie będą przerobione sposobem przemysłowym oraz, że sprzedaż tych wytworów będzie dokonywana bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów;

IX. świadczenia ośrodków maszynowych gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, wykonywane w ramach zgodnej ze statutem (regulaminem) działalności tych ośrodków;

X. świadczenia spółdzielni kredytowych w rozumieniu dekretu z dn. 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 412), należących do Centralnego Związku Spółdzielczego.

4. Podstawę opodatkowania stanowi obrót. Obrotem jest odpłata za świadczenie, będące przedmiotem podatku za wyjątkami, o których mowa niżej.

W przypadkach odpłaty w naturze obrotem jest wartość pieniężna odpłaty obliczona według cen rynkowych (gieldowych) z dnia transakcji. Nie wylączy się z obrotu własnych kosztów płatnika, poniesionych przezeń w związku z wykonywaniem świadczeń (np. prowizja komisowa, wynagrodzenie za pośrednictwo, koszty transportu, należności celne, koszty przewozu poniesione przez przewoźnika itp.).

Odsetki dyskontowe policzone przez podatnika przy otrzymywaniu zapłaty w postaci weksli, jak również odsetki policzone przy transakcjach na kredyt bez przyjmowania weksli, wchodzą w skład obrotu podatkowego.

Dodatki na służbę i pracowników, zatrudnionych u podatnika, pobierane przy świadczeniu rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych) stanowią składową część obrotu podatkowego podatnika. Strat na dłużnikach nie wyłącza się z podstawy opodatkowania. Jeżeli w roku podatkowym nie została całkowicie wykonana umowa o świadczenie wykonywana ze swej istoty w dłuższym okresie czasu, przy czym wynagrodzenie umówiono niepodzielnie za całość świadczenia, należy za obrót roczny uważać tylko kwoty rzeczywiście w roku podatkowym otrzymane na poczet odpłaty. W przypadkach gdy rachunek, wystawiony po całkowitym wykonaniu umowy o świadczenie, nie został przez odbiorcę przyjęty, obrót stanowią również tylko kwoty rzeczywiście otrzymane w roku podatkowym na poczet odpłaty. W przedsiębiorstwach budowlanych nie stanowią zapłaty w rozumieniu rozporządzenia Ministra Skarbu, kwoty, otrzymane w roku podatkowym na poczet odpłaty za świadczenia (zaliczki), jeżeli w tym roku nie wykonano nawet częściowo umówionych świadczeń.

Zobowiązanie podatkowe, powstające w następnym roku podatkowym z tytułu całkowitego bądź tylko częściowego wykonania umówionych świadczeń, obejmuje wszystkie uprzednio otrzymane kwoty (zaliczki) na poczet odpłaty za te świadczenia.

Zasady powyższe stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy podatnik otrzymał w pewnym miesiącu roku podatkowego kwotę na poczet odpłaty za świadczenie, a wykonał to świadczenie częściowo bądź całkowicie w późniejszym miesiącu tego samego roku podatkowego.

W przypadku świadczeń, polegających na wykonywaniu robót budowlanych, trwających dłuższy okres czasu, w razie wystawienia rachunków zaliczkowych (przejściowych) obrotem jest suma, wynikająca z tych rachunków.

Kwoty skreślone przez zleceniodawców z rachunków zaliczkowych (przejściowych), wyłącza się z obrotu.

Wyłożone za nabywcę koszty przewozu i ubezpieczenia towarów udowodnione prawidłowo prowadzonymi księgami, podlegają wyłączeniu z obrotu, jeżeli cenę towaru umówiono loco miejsce wysłania.

Przez bonifikatę i skonto rozumie się zmniejszenie umówionej pierwotnie i należnej podatnikowi odpłaty za spełnione przezeń świadczenia.

Nie wlicza się do obrotu: wartości wliczonych towarów, udzielonych bonifikat i skont, sumy odsetek prolongacyjnych, pobranych przy świadczeniach rzeczy, a przy świadczeniach, polegających na wykonywaniu robót budowlanych, jak również kwot skreśleń z rachunków, dokonanych przez zleceniodawcę, jeżeli zwrot towaru, udzielenie bonifikaty lub skonta, pobranie odsetek prolongacyjnych albo skreślenie z rachunku dotyczy świadczeń, dokonanych w tym samym roku podatkowym, w którym powstał obrót, lub w roku poprzedzającym rok podatkowy.

Przez odsetki prolongacyjne rozumie się odsetki, mające charakter odsetek zwłoki, pobrane z powodu nieuiszczenia ceny za rzecz w terminie, umówionym przy zawarciu transakcji, z powodu sprolongowania pierwotnie ustalonego terminu płatności, jak również odsetki zwłoki zaliczane w razie niewypłacenia w terminie rachunku za dostawę towarów, oddanych

do inkasa do banku stosownie do przepisów, obowiązujących w sprawie rozliczeń za dostawy towarów.

5. W instytucjach kredytu krótkoterminowego obrotem jest suma należnych lub zapłaconych procentów i innych wynagrodzeń za świadczenia oraz zysk brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami oraz wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi.

W centralach spółdzielczo-państwowych, w przedsiębiorstwach państwowo - spółdzielczych oraz w spółdzielniach, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego, przy czynnościach komisowego zakupu obrotem jest kwota otrzymanej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi pod warunkiem, że:

- a) komisant działa na rachunek osób opłacających podatek obrońcy z tytułu sprzedaży towarów, będących przedmiotem komisju;
- b) prowadzi prawidłowe księgi handlowe i nie otrzymuje dla siebie poza umówionym wynagrodzeniem, różnicy między ceną istotnie osiągniętą, a ceną sprzedażną, ustaloną w umowie komisju;
- c) sprzedaje towar w stanie nieprzerobionym.

W razie, gdy warunki powyższe nie zachodzą, za obrót uważa się całkowitą sumę odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby działał na własny rachunek.

Rozporządzenie Ministra Skarbu wyjaśnia, że przez inne wynagrodzenia za wykonane usługi rozumieć należy inne poza prowizją wynagrodzenia komisanta lub pośrednika, należne z tytułu wykonywania czynności komisju lub pośrednictwa.

Przez czynności komisowej sprzedaży rozumie się — zgodnie z przepisami kodeksu handlowego (art. 581) podejmowanie się sprzedaży rzeczy ruchomych (towarów itp.) lub papierów wartościowych w imieniu własnym, a na rachunek innej osoby (komitenta). Niespełnienie przy komisji sprzedaży chociażby jednego z warunków, o których była mowa, pociąga za sobą opodatkowanie całkowitej odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby dokonał tej czynności na rachunek własny, według stawek podatkowych, przewidzianych dla danego rodzaju obrotu.

Przy czynnościach wszelkiego rodzaju pośrednictwa obrotem jest prowizja i inne wynagrodzenia za wykonane usługi.

Jeżeli jednak pośrednik posiada towar lub nim dysponuje, obrotem jest całkowita suma odpłaty, jakaby mu przypadła, gdyby działał we własnym imieniu i na własny rachunek. Przepisu tego nie stosuje się jednak do agentów, działających w imieniu i na rzecz przedsiębiorstw państwowych i związków samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw państwowo - spółdzielczych oraz przedsiębiorstw, pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego.

Rozporządzenie Ministra Skarbu wyjaśnia, że przez pośrednictwo rozumie się wszelkie czynności, w których wyniku następuje się osobom trzecim sposobność do zawarcia między nimi jakiegokolwiek umowy albo pośredniczy się przy jej zawarciu.

W przypadkach likwidacji przedsiębiorstwa obrotem jest obliczona według cen rynkowych wartość towarów (półwyrobów), będących z przeznaczenia

przedmiotem obrotu handlowego tego przedsiębiorstwa. Dokonywana następnie sprzedaż tych towarów nie podlega oddzielnemu opodatkowaniu przy zachowaniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Skarbu.

Rozporządzenie Ministra Skarbu wyjaśnia, że przepis powyższy (o obrocie przy likwidacji przedsiębiorstwa) nie ma zastosowania w przypadkach przekształcenia formy prawnej przedsiębiorstwa lub połączenia dwóch lub więcej przedsiębiorstw. Również sprzedaży całego przedsiębiorstwa nie uważa się za likwidację przedsiębiorstwa w rozumieniu dekretu o podatku obrotowym, jeżeli nabywca prowadzi nadal nabyte przedsiębiorstwo.

6. Obowiązujące spółdzielnie stawki podatku obrotowego zostały podane w Komunikacie Biura Prawnego CZS w sprawach podatku obrotowego, ogłoszonym w „Monitorze Spółdzielczym” Nr A-2 z dn. 25 stycznia 1949 r. na str. 9-iej pod pozycją 18.

Rozporządzenie Ministra Skarbu wyjaśnia, że przez wykonywanie przedsiębiorstwa wydawnictwa książek, dzienników oraz czasopism rozumieć należy sprzedaż książek, dzienników oraz czasopism własnego nakładu oraz zamieszczanie w tych książkach, dziennikach i czasopismach ogłoszeń i reklam.

Stawka, przewidziana dla obrotów, osiągniętych przez wydawnictwa książek, dzienników oraz czasopism ma zastosowanie zarówno do tych przedsiębiorstw, które drukują książki, dzienniki oraz czasopisma we własnych zakładach graficznych, jak i do tych, które druk książek, dzienników oraz czasopism zlecają obcym zakładom graficznym. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do wydawnictw atlasów, map, globusów itp.

Do obrotów, osiągniętych z wynagrodzeń: za przerw, za czynności przygotowawcze, o których mowa niżej, za wytwarzanie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów, ma zastosowanie stawka 4%.

Uznaniu za obrót z wynagrodzeń, o których mowa w poprzednim zdaniu, nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że przerabiający lub wytwórca dodaje własne materiały pomocnicze do materiałów zasadniczych, dostarczonych przez zamawiającego, a będących przedmiotem przerobu lub służących do wytworzenia wyrobów, bądź półwyrobów.

Przewidziana w art. 7 ust. 1, pkt. 2, lit. c) stawka podatku 1,5% dotyczy również obrotów central spółdzielczo-państwowych, odpowiadających warunkom w tym przepisie określonym.

Za czynności przygotowawcze, nie polegające na przerobie towarów w rozumieniu dekretu o podatku obrotowym uważać należy w szczególności:

- a) składanie (montowanie) przedmiotów, jak: zegarki, wieczne pióra, gramofony, rowery itp. polegające na składaniu gotowych części bez użycia w tym celu urządzeń mechanicznych, maszyn lub bardziej skomplikowanych narzędzi oraz bez dokonania obróbki mechanicznej poszczególnych części (jak np. cięcie blachy, wygniatanie, falcowanie, lutowanie itp.);
- b) przystosowanie do spożycia artykułów spożywczych bez zmiany ich istotnych własności

i składników i bez dodania innych materiałów (jak np. palenie kawy, pasteryzacja mleka itp.);

- c) sortowanie, suszenie, krajanie, mielenie, rozcieńczanie itp. czynności, konieczne do właściwego rozdziału towarów, a wykonywane bez użycia bardziej skomplikowanych urządzeń mechanicznych oraz bez stosowania mechanicznej siły napędowej;
- d) pakowanie, rozlewanie, butelkowanie, lakowanie, składanie, zwijanie, znakowanie towarów itp. czynności, mające na celu racjonalne formy sprzedaży lub reklamy, chociażby przy czynnościach tych stosowano bardziej skomplikowane urządzenia oraz mechaniczną siłę napędową;
- e) zdobienie kapeluszy, przystosowanie do sprzedaży gotowych ubiorów przez drobne poprawki i uzupełnienia, heblowanie i przerywanie desek, bejcowanie mebli i czynienie w nich drobnych poprawek i uzupełnień itp. czynności, mające na celu przystosowanie towaru do indywidualnych gustów i potrzeb kupujących lub dołączenie do niego gotowych części, o ile czynności te nie zmieniają istotnego przeznaczenia i wartości sprzedawanego przedmiotu oraz wykonywane są przy pomocy pracy ręcznej;
- f) pranie, czyszczenie, prasowanie, dekatyzowanie itp.

Ubój zwierząt nie ma charakteru czynności przygotowawczej.

O ile chodzi o stawki, określone w art. 9-ym dekretu o podatku obrotowym (patrz „Monitor Spółdzielczy” Nr A-2 z 1949 r. str. 11), rozporządzenie Ministra Skarbu wyjaśnia, że w przypadkach sprzedaży komisowej stawki podatku, wymienione w art. 9 ust. 1, stosuje się do obrotów, osiągniętych przez komitenta.

7. Jeżeli podatnik wykonuje świadczenia kilku rodzajów, podlegające różnym stawkom, wymienionym w art. 7—9 dekretu, do każdego rodzaju świadczeń stosuje się stawkę, właściwą dla danego rodzaju świadczenia.

Rozporządzenie Ministra Skarbu wyjaśnia, że wyrażona w poprzednim zdaniu zasada nie ma zastosowania do świadczeń usług, połączonych ze świadczeniem nabytych lub wytworzonych w tym celu towarów, polegających na istotnym i niepodzielnym połączeniu świadczeń obu rodzajów, jak świadczenia pensjonatów, zakładów gastronomicznych itp.

Jednak do obrotu zakładów gastronomicznych ze sprzedaży towarów, konsumowanych poza zakładem mają zastosowanie stawki, przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt. 2 lit. a) i b) oraz w art. 9 ust. 1 lit. A), B), C) i D).

Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego nabytych i sprzedanych (wymienionych) w stanie nieprzerobionym surowców, materiałów i innych rzeczy, podlega stawkom, przewidzianym w art. 7 ust. 1 pkt. 2 lit. a) oraz w art. 9 ust. 1 lit. A) i B).

Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego odpadków i innych rzeczy, powstałych w wyniku produkcji, jakkolwiek nie będących jej celem, podlega stawkom, przewidzianym w art. 7 ust. 1 pkt. 2 lit. b) i c) oraz pkt. 5 lit. a).

8. Spółdzielnie, należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, centrale spółdzielczo - państwowe, przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, obowiązane są obliczać obrót za każdy miesiąc i wpłacać zaliczki miesięczne bez wezwania władzy podatkowej, składając równocześnie wiążącej władzy podatkowej deklaracje według ustalonego wzoru do dnia 15 następnego miesiąca.

9. Rozporządzenie Ministra Skarbu, w oparciu o przepisy art. 20 dekretu o podatku obrotowym, nadające Ministrowi Skarbu prawo zwalniania od tego podatku całkowicie lub częściowo poszczególne rodzaje świadczeń (towarów) w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach zarządza zwolnienie od podatku obrotowego:

- a) częściowo — świadczenia przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych, central spółdzielczo-państwowych i spółdzielni, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego, polegające na sprzedaży towarów importowanych przez te przedsiębiorstwa, centrale i spółdzielnie w ramach zwolnień importowych Ministra Przemysłu i Handlu — z wyjątkiem sprzedaży win, piwa, cukru skrobiowego, sztucznych środków słodzących, kart do gry, drożdży i kwasu octowego oraz kamieni szlachetnych i półszlachetnych, wyrobów, w skład których wchodzi te kamienie, wyrobów kryształowych, obrazów, rzeźb oraz innych dzieł sztuki, wszelkich przedmiotów antycznych, tkanin pochodzenia zagranicznego, futer, galanterii skórzaney, wszelkiego rodzaju broni myśliwskiej, fortepianów, pianin i fisharmonii, samochodów osobowych i motocykli, powozów, przeznaczonych dla prywatnego użytku, aparatów i obiektywów fotograficznych, kawioru, ostryg, homarów, lososi, jesiotrów, paszтетów i serów pochodzenia zagranicznego; podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma dopuszczalnego zarobku brutto, ustalonego przez Ministra Przemysłu i Handlu; do tak ustalonej podstawy opodatkowania stosuje się stawkę podatku, przewidzianą w art. 7 ust. 1 pkt. 9 (to jest 10%);
 - b) częściowo — świadczenia, podlegające stawce podatku, przewidzianej w art. 7 ust. 1 pkt. 10 (to jest 5%), wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, przez spółdzielnie, należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, jeżeli przedsiębiorstwo zatrudnia do 20 pracowników, a jeżeli chodzi o spółdzielnie — do 20 pracowników łącznie z zatrudnionymi członkami spółdzielni; obroty, osiągnięte z tych świadczeń podlegają opodatkowaniu według 4% stawki podatku;
 - c) świadczenia spółdzielni zdrowia, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego oraz ośrodków zdrowia przy gminnych spółdzielniach „Samopomoc Chłopska“;
 - d) świadczenia spółdzielni rybackich, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego, zrzeszających rybaków, trudniących się wyłącznie połowem, polegające na sprzedaży dostarczanych im przez rybaków ryb, nie przerobionych przez spółdzielnie sposobem przemysłowym;
 - e) częściowo — świadczenia spółdzielczych zakładów gastronomicznych, wydających wyłącznie posiłki po cenach ustalonych; świadczenia tych spółdzielni podlegają opodatkowaniu według 2,5% stawki podatku;
 - f) świadczenia, polegające na rozprowadzaniu artykułów żywnościowych pochodzących z dostaw zagranicznych Międzynarodowego Funduszu Pomocy Dzieciom (U. N. C. E. F.);
 - g) częściowo — świadczenia należących do Polskiego Związku Wydawnictw Prasowych, wydawnictw dzienników oraz czasopism, drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej, wykonywane w latach 1949 i 1950; świadczenia te podlegają opodatkowaniu za lata podatkowe 1949 i 1950 według stawki podatku 0,1%;
 - h) świadczenia spółdzielni szkolnych, ograniczających swą działalność do zaopatrywania wyłącznie uczniów szkół, przy których spółdzielnie te są zorganizowane, w książki, materiały i przybory szkolne oraz w pomoce naukowe i do prowadzenia szkolnej kasy przezorności, ogródka szkolnego, wydawania posiłków, zbierania ziół lekarskich;
 - i) częściowo — świadczenia, polegające na sprzedaży po cenach ustalonych: 1) towarów Polskiego Monopolu Tytoniowego; 2) towarów Państwowego Monopolu Spirytusowego, sprzedawanych w naczyniach zamkniętych; 3) soli wprowadzonej do obrotu przez Polski Monopol Solny; 4) losów loterii urządzanych przez Polski Monopol Loteryjny; 5) zapalek, wprowadzonych do obrotu przez Państwowy Monopol Zapalczany oraz przez pozostające pod zarządem przymusowym przedsiębiorstwo, wytwarzające towary, objęte monopolem zapalczanym.
- Podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma prowizji (rabatu, różnicy ceny towaru itp.), udzielonej przy sprzedaży tych towarów przez monopol. Do tak ustalonej podstawy wymiaru stosuje się stawkę podatku, przewidzianą w art. 7 ust. 1 pkt. 9 dekretu (to jest 10%). Jeżeli jednak przy sprzedaży wyżej wymienionych towarów sprzedawca przekroczy cenę, ustaloną dla danego rodzaju sprzedaży (hurt, detal), to podstawę opodatkowania u niego stanowi pełny obrót z zastosowaniem stawek, przewidzianych w art. 7 ust. 1 pkt. 2 lit. a) dekretu (1,5%).
- j) częściowo — świadczenia, polegające na skupie zwrotnych butelek po wyrobach Państwowego Monopolu Spirytusowego. Do stanowiących podstawę opodatkowania tych świadczeń premii, otrzymanych od Państwowego Monopolu Spirytusowego, stosuje się stawkę podatku, przewidzianą w art. 7 ust. 1 pkt. 9 dekretu (to jest 10%).

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W Dzienniku Ustaw Nr 15 z dnia 29 marca 1949 r.

Zakres działania Ministra Handlu Zagranicznego

poz. 96. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 r. w sprawie zakresu działania Ministra Handlu Zagranicznego.

Termin rozpoczęcia działalności Ministra Handlu Zagranicznego został ustalony na dzień 9 marca 1949 r.

Do zakresu działania Ministra Handlu Zagranicznego należą wszystkie sprawy handlu zagranicznego, a w szczególności: planowanie gospodarcze i finansowe w dziedzinie handlu zagranicznego; prowadzenie rokowań i przygotowywanie umów międzynarodowych, dotyczących tej dziedziny; regulowanie obrotu towarowego i dokonywanie rozliczeń z tego obrotu za granicą; nadzorowanie i ustalanie kierunku działalności central spółdzielni, central spółdzielczo-państwowych oraz spółdzielni w zakresie handlu zagranicznego; nadawanie uprawnień do wykonywania czynności handlu zagranicznego.

Spisy przedsiębiorstw handlowych w zakresie handlu zagranicznego: państwowych, państwowo-spółdzielczych, pozostających pod zarządem państwowym i innych oraz central spółdzielczo-państwowych i central spółdzielni, podlegających Ministrowi Handlu Zagranicznego, będą ustalone uchwałami Rady Ministrów i ogłaszane w Monitorze Polskim

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 29 marca 1949 r. z mocą obowiązującą od dnia 9 marca 1949 r.

Tymczasowy statut organizacyjny został nadany Ministerstwu Handlu Zagranicznego uchwałą Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 roku ogłoszoną w Monitorze Polskim Nr A-16 z dnia 26 marca 1949 r. pod poz. 217.

„Spis uspołecznionych przedsiębiorstw działających w dziedzinie handlu zagranicznego”, jako załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 r., został ogłoszony w Monitorze Polskim Nr A-19 z dnia 31 marca 1949 r. pod poz. 280.

Spis ten dzieli przedsiębiorstwa, działające w dziedzinie handlu zagranicznego na dwie grupy: A — podlegające bezpośrednio kierownictwu Ministra Handlu Zagranicznego i B — podlegające w zakresie handlu zagranicznego nadzorowi Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z właściwym Ministrem lub Centralnym Związkiem Spółdzielczym.

W spisie tym figurują między innymi następujące przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielni, centrale spółdzielczo-państwowe i spółdzielnie:

w grupie A.

1. „Dal-Społem”

w grupie B.

1. Centrala Tekstylna,
2. Centrala Mięsna, Biuro Eksportowe,
3. Centrala Rybna, Biuro Handlu Zagranicznego,
4. Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich, Biuro Eksportowe,
5. „Las”,
6. „Czytelnik”.

Podatek od wynagrodzeń

poz. 98. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 marca 1949 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń.

Rozporządzenie powyższe potwierdza, że stosunek umowny o pracę reguluje prawo pracy, a w szczególności rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323) i o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324) wraz z działem I tytułu XI kodeksu zobowiązań (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 82, poz. 598).

W myśl § 3 omawianego rozporządzenia, podatkwii od wynagrodzeń podlegają wszelkie wypłaty z tytułu istniejącego pomiędzy pracownikiem a pracodawcą stosunku umownego o pracę, a w szczególności: wynagrodzenie zasadnicze, za godziny nadliczbowe, za pracę nocną, dodatki służbowe, funkcyjne, specjalne, przemysłowe, wyrównawcze, osobiste, za specjalność fachową, kwalifikacyjną, dodatki za uciążliwą pracę, za prace szkodliwe dla zdrowia, rodzinne, reprezentacyjne, lokalne, mieszkaniowe, taksy egzaminacyjne, promocyjne, akordowe, żetonowe, premie za wydaną pracę, nagrody pieniężne, prowizje, bilansowe, trzynasta pensja, świadczenia, odszkodowania za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy są określone w sumach z góry ustalonych.

W razie nasuwających się trudności w określeniu, czy w konkretnym wypadku zachodzi stosunek umowy o pracę, można zasięgnąć opinii związku zawodowego, do którego należy ogół pracowników danego zakładu pracy (§ 4 rozporządzenia).

Przychód osób, zatrudnionych w zakładach usługowych (hotele, restauracje, cukiernie itp) w postaci procentowego wynagrodzenia, pobieranego od zainkasowanych rachunków stanowi wynagrodzenie, podlegające opodatkowaniu. Natomiast dobrowolne datki ponad procentowe stawki nie są wynagrodzeniem w rozumieniu ustawy (§ 4 rozporządzenia).

Podlegają opodatkowaniu również odszkodowania i odprawy, wypłacane pracownikom z tytułu rozwiązania stosunku pracy, nawet wówczas, gdy nie były przewidziane w umowie o pracę (§ 5 rozporządzenia).

W zasadzie twórczość z zakresu sztuk graficznych i plastycznych nie podlega podatkwii od wynagrodzeń. Wyjątki od tej zasady są wyszczególnione w § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Omówimy je poniżej. Nie podlega również podatkwii od wynagrodzeń działalność oświatowa korepetytorów, udzielających lekcji na godziny (§ 6 rozporządzenia).

Umowa o dzieło lub umowa zlecenia czyni zadość warunkom, przewidzianym w art. 4 ustawy o podatku od wynagrodzeń z dn. 4 lutego 1949 r., wówczas, gdy jej przedmiotem są wyłącznie usługi, a nie świadczenia rzeczy i jest ona wykonywana osobiście, a nie w ramach przedsiębiorstwa.

Płatnik jest obowiązany zażądać od podatnika przy wypłacie wynagrodzeń pisemnego oświadczenia, stwierdzającego, że świadczenie, będące przedmiotem umowy, wykonał bądź wykonuje osobiście oraz, że jest ewentualnie zatrudniony u innego pracodawcy ze wskazaniem tego pracodawcy i jego dokładnego adresu. Oświadczenia podatnika powinny być poparte odpowiednimi dowodami.

Jeżeli podatnik nie złożył wymaganego oświadczenia, płatnik jest obowiązany, nie pobierając podatku od wynagrodzenia, bądź pobrać przedpłatę na poczet zaliczki na podatek obrotowy i dochodowy w myśl obowiązujących przepisów szczególnych, bądź w razie braku takiego obowiązku zawiadomić w terminie tygodniowym od daty wypłaty urząd skarbowy, właściwy dla wymiaru podatku obrotowego dla podatnika, o wypłacie wynagrodzenia podając tytuł wwołaty, datę i kwotę wwołaty oraz dokładny adres podatnika — z zaznaczeniem że ani podatku od wynagrodzeń, ani przedpłaty nie pobrał (§ 7 rozporządzenia).

W myśl § 7 ust. 4 rozporządzenia podatnicy, zatrudnieni przez Centralny Związek Spółdzielczy, centrale spółdzielni, centrale spółdzielczo-państwowe oraz spółdzielnie wymienione w wykazie, ustalonym przez Ministra Skarbu w porozumieniu z właściwym Ministrem, zawierający umowę o dzieło lub umowę zlecenia z innym z pracodawców wymienionych w tym paragrafie, tj. z państwowymi urzędami, zakładami i instytucjami; z przedsiębiorstwami państwowymi; z przedsiębiorstwami o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związku samorządu terytorialnego; ze związkami samorządu terytorialnego, związkami międzykomunalnymi, z zakładami, instytucjami i przedsiębiorstwami samorządowymi oraz ze związkami i instytucjami prawno-publicznymi lub stowarzyszeniami wyższej użyteczności, podlegają podatkwii od wynagrodzeń a przez to są wolni od podatków, związanych z wykonywaniem wolnego zawodu (obrotowy i dochodowy).

Za wynagrodzenia, otrzymywane przez osoby, wykonujące twórczość lub działalność naukową, oświatową, artystyczną, literacką i publicystyczną w rozumieniu ustawy o podatku od wynagrodzeń z dn. 4 lutego 1949 r. (art. 4 ust. 2) uważa się następujące wynagrodzenia, jeżeli działalność lub twórczość nie wynika ze stosunku służbowego lub z umowy o pracę:

1) przy twórczości lub działalności naukowej — wynagrodzenia, otrzymywane: z tytułu sprzedaży prawa autorskiego, z tytułu umowy o nakład, nie wyłączając wynagrodzenia za niewydane dzieła, za prace naukowe chociażby nawet nie zostały ogłoszone drukiem, oraz za wykłady i odczyty;

2) przy działalności oświatowej — wynagrodzenia, otrzymywane za wszelkiego rodzaju wykłady i odczyty z zakresu zadań oświatowych;

3) przy twórczości lub działalności artystycznej — wynagrodzenia otrzymywane między innymi:

a) z tytułu sprzedaży prawa autorskiego,

b) z tytułu umowy o nakład, nie wyłączając wynagrodzenia za niewydanie dzieła,

c) za produkcję słowa żywego, wokalne, muzyczne, rytmiczne (choreograficzne), sztuki mimicznej (pantomina), cyrkowe — bez względu na miejsce i sposób wykonywania produkcji,

d) za publiczne wykonywanie dzieła muzycznego, również drogą radiofonii i radiowizji (televizji).

e) za opracowanie cudzych utworów, będących przedmiotem praw autorskich, jak np. układ muzyczny lub przeróbka na muzyczne instrumenty mechaniczne,

f) za czynności reżysera, dyrygenta, kierownika literackiego, artystycznego bądź muzycznego, scenografa lub scenarzysty,

g) za czynności filmowego: operatora, montażysty, operatora dźwięku, dekoratora światła, dekoratora architekta i charakteryzatora,

h) za branie udziału w konkursach z zakresu urbanistyki, architektury, sztuki dekoracyjnej, architektury wnętrz, architektury krajobrazu lub rzeźby, ogłaszanych za zgodą Ministra Odbudowy lub Ministra Kultury i Sztuki,

i) za sporządzanie projektów z zakresu urbanistyki, architektury i sztuki dekoracyjnej;

4) przy twórczości lub działalności literackiej i publicystycznej — wynagrodzenia, otrzymywane:

a) z tytułu sprzedaży prawa autorskiego,

b) z tytułu umowy o nakład, nie wyłączając wynagrodzenia za niewydanie dzieła,

c) za prace literackie i publicystyczne, chociażby nie zostały ogłoszone drukiem,

d) za wykłady i odczyty,

e) z tytułu umów o tzw. wierszówki, odnośnie dziennikarzy,

f) za publiczne wykonanie dzieła scenicznego, prac literackich lub publicystycznych również drogą radiofonii.

Za twórczość lub działalność naukową, artystyczną, literacką lub publicystyczną uważa się również działalność redaktorską oraz działalność polegającą na opracowaniu cudzych utworów, będących przedmiotem prawa autorskiego, jak np. tłumaczenie, przeróbka przystosowana itp., jeżeli działalność lub twórczość nie wynika ze stosunku służbowego lub z umowy o pracę.

Wpływów za odczyty i wykłady organizowane na własny rachunek płatnika, nie uważa się za wynagrodzenie w rozumieniu cytowanej ustawy z dn. 4 lutego 1949 r. (art. 4 ust. 2).

Twórczość lub działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka i publicystyczna, odpowiadająca powyżej określonym warunkom podlega opodatkowaniu według skali, umieszczonej w art. 11 ustawy z dn. 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń, również i wtedy, gdy wynagrodzenie wynika z umowy o dzieło lub umowy zlecenia, zawartej odrębnie przez osobę wykonującą twórczość lub

działalność z pracodawcą, u którego ta osoba jest zatrudniona na podstawie stosunku służbowego lub umowy o pracę. Ma to również miejsce, gdy tego rodzaju działalność wynika z czynności zleconych pracownikowi służbowo, a nie wchodzących do zakresu jego zwykłych obowiązków.

W wypadkach tych nie ma zastosowania przepis art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r., nakazujący w wypadkach gdy podatnik otrzymuje od tego samego płatnika dwa lub więcej wynagrodzeń, obliczanie i potrącanie podatku od łącznej sumy wszystkich wynagrodzeń, otrzymanych w okresie wypłaty (§ 10 rozporządzenia).

O działalności artystycznej decyduje zawód wykonywanej tej działalności osoby fizycznej, a nie wartość artystyczna wykonanego przez nią dzieła (§ 11 rozporządzenia).

Otrzymywane za działalność lub twórczość naukową, oświatową, artystyczną, literacką i publicystyczną wynagrodzenia podlegają podatkowi od wynagrodzeń, jeżeli działalność ta lub twórczość wykonywana jest osobiście bezpośrednio na rzecz płatnika i nie obejmuje świadczenia rzeczy. Za wynagrodzenie uważa się również otrzymywane przez te osoby nagrody, jeżeli nagrody te nie są wolne od podatku na mocy przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń (art. 5 ust. 1 pkt. 13 ustawy).

Wykonywanie twórczości lub działalności w zespołach i przy zatrudnianiu sił kancelaryjnych nie stoi na przeszkodzie do uznania tej twórczości lub działalności za wykonywaną osobiście (§ 12 rozporządzenia).

Dowodem udziału w twórczości lub działalności jest umowa zawarta bezpośrednio z pracodawcą (§ 13 rozporządzenia).

Korzystając z upoważnienia, nadanego przepisem art. 4 ust. 3 ustawy o podatku od wynagrodzeń, Minister Skarbu uznał za podlegające podatkowi od wynagrodzeń wynagrodzenia, otrzymywane przez następujące grupy osób:

1. przedstawicieli Związku Autorów, Kompozytorów i Wydawców (ZAIKS),
2. agentów i inkasentów krajowych zakładów ubezpieczeniowych,
3. zarządców nieruchomości budynkowych, rolnych lub przedsiębiorstw,
4. osoby, biorące udział w sędziach konkursowych plastycznych, architektonicznych lub urbanistycznych,
5. osoby, otrzymujące nagrody konkursowe,
6. komiwojażerów.

Wolne od podatku od wynagrodzeń są wszystkie świadczenia, wypłacane podatnikom przez instytucje zastępcze instytucji ubezpieczeń społecznych oraz skapitalizowane renty, wypłacane z funduszy tych instytucji zastępczych (§ 17 rozporządzenia).

Wolne od podatku od wynagrodzeń są między innymi: 1) nagrody zarówno w pieniądzu, jak w naturze, wypłacane lub wydawane przez wszystkie spółdzielnie na podstawie uchwał Komitetu Współzawodnictwa Pracy podatnikom, biorącym udział we współzawodnictwie pracy, o ile nagrody te wypłacane są w ramach funduszu na współzawodnictwo pracy, zatwierdzonego w przepisany sposób; 2) nagrody za wykrycie przestępstw, objętych prawem karnym skarbowym; 3) nagrody zbiorowe i indywidualne oraz nagrody w związku z współzawodnictwem pracy, wypłacane w ramach dwuprocentowego funduszu nagród i prac zleconych, zatwierdzonego w przepisany sposób. Nie podlegają jednak zwolnieniu sumy, wypłacane pracownikom z tytułu prac zleconych i udziału w pracach komisyjnych, choćby wypłata nastąpiła z wymienionego funduszu; 4) nagrody za wynalazki, udoskonalenia, usprawnienia itp. pod warunkiem, że wynalazek, udoskonalenie, usprawnienie itp. zostały dokonane w czasie trwania stosunku służbowego lub umowy o pracę, że osoba, wypłacająca wynagrodzenie, jest pracodawcą nagrodzonego, wreszcie, że udoskonalenie lub usprawnienie przyniosło rzeczywiste oszczędzenie w pracy, w narzędziach lub surowcach, a wynagrodzenie zostało przyznane przez pracodawcę na podstawie obowiązujących, w tym względzie przepisów i na wniosek właściwego organu (§ 18 rozporządzenia).

O ile chodzi o zwolnienie od podatku od wynagrodzeń kwot, wypłacanych na koszty podróży oraz diety, to ich wysokość nie wymaga udokumentowania, jeżeli nie prze-

kracza norm układu zbiorowego pracy dla danego zawodu. W przypadkach, gdy koszty podróży lub diety przekroczą normy wyżej przytoczone, wysokość ich powinna być udokumentowana (np. rachunkami hotelowymi, restauracyjnymi lub innymi dowodami, stwierdzającymi sam fakt odbycia podróży, jej kierunek, czas trwania itp. elementy), w przeciwnym zaś razie nadwyżka ponad normę podlega doliczeniu do wynagrodzenia. Przez diety należy rozumieć koszty wypłacane podatnikowi przez pracodawcę w związku z podróżą służbową, dokonaną do miejscowości położonej poza zwykłym miejscem pracy podatnika. Nie są dietami wynagrodzenia noszące tylko nazwę diet, a w szczególności diety zryczałtowane, wypłacane przy nieistnieniu w myśl umowy lub obowiązujących przepisów wynagrodzenia zasadniczego oraz diety wypłacane osobom wykonującym czynności, związane z pełnieniem obowiązków społecznych lub obywatelskich, za czynności dokonywane w miejscu zamieszkania tych osób (§ 20 rozporządzenia).

Przepisy, dotyczące kosztów podróży oraz diet, stosuje się odpowiednio do kosztów przeniesienia (przesiedlenia), wypłacanych przez pracodawcę w ramach stosunku służbowego lub umowy o pracę (§ 21 rozporządzenia).

Do kosztów, poniesionych w związku z dojazdami od miejsca zamieszkania do miejsca pracy (i z powrotem), o które zmniejsza się podstawę obliczenia podatku (art. 3 ust. 1 pkt. 20 ustawy), dolicza się również koszty dojazdu do miejsca pracy przy czasowym pobycie na lotnisku (§ 22 rozporządzenia).

Na równi z wypłatą wynagrodzenia uważa się uzyskanie przez podatnika możliwości dysponowania należną mu sumą wynagrodzenia (§ 23 rozporządzenia).

Zaliczka, wypłacona podatnikowi na poczet wynagrodzenia za okresy przyszłe, jest formą pożyczki i nie podlega opodatkowaniu w chwili jej wypłacenia. Przy wypłacie jednak wynagrodzenia podstawą opodatkowania stanowi kwota, jaką podatnik otrzymałby gdyby zaliczka lub jej część nie została potrącona (§ 26 rozporządzenia).

Omawiane rozporządzenie zawiera przykłady:

a) na obliczenie podatku w przypadku zatrudnienia w niepełnym okresie wypłaty (§ 24 rozporządzenia);

b) na obliczenie podatku przy wypłacie wynagrodzenia z okresem wypłaty miesięcznym przy częściowych wypłatach tygodniowych na poczet wynagrodzenia oraz premii za wydaną pracę z miesięcznym okresem wypłaty (§ 27 rozporządzenia);

c) obliczenia podatku przy wypłacie wynagrodzenia przypadającego za bieżący okres wypłaty oraz za okresy przyszłe (§ 28 rozporządzenia);

d) obliczenia podatku przy wypłacie wynagrodzenia przypadającego za okresy przeszłe, co do których nie nastąpiła wypłata z żadnego tytułu (§ 29 rozporządzenia);

e) obliczenia podatku przy wypłacie wynagrodzenia za okresy przeszłe, co do których za jeden okres nastąpiła we właściwym okresie wypłaty wypłata częściowa (§ 30 rozporządzenia);

f) obliczenia podatku od wynagrodzenia za ustalony i nie ustalony okres wypłaty (§ 31 rozporządzenia);

g) obliczenia podatku od wynagrodzeń za wykonane dzieło, wypłacanego w ratach (§ 32 rozporządzenia);

h) obliczenia podatku w przypadku, jeżeli podatnik otrzymuje wynagrodzenie od więcej niż jednego płatnika (§ 33 rozporządzenia);

i) obliczenia podatku przy wynagrodzeniach przekraczających najwyższe kwoty wynagrodzeń, w skalach A, B i C (§ 39 rozporządzenia);

j) obliczenia podatku w przypadkach, gdy po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje mniej niż wynosi najwyższe wynagrodzenie wolne od podatku (§ 43 rozporządzenia).

Podatnikom, otrzymującym wynagrodzenie od więcej niż jednego pracodawcy, podatek oblicza się przy wynagrodzeniach z okresem wypłaty półmiesięcznym do 10 000 zł, z okresem wypłaty dwutygodniowym do 9 240 zł, a przy okresie wypłaty dziesięciodniowym (dekadowym) do 8 000 zł — według stopy procentowej 5% (§ 36 rozporządzenia).

W przypadku, gdy podatnik, otrzymujący wynagrodzenie od więcej niż jednego pracodawcy, rozwiązał stosunek

prawnny, łączący go z tym pracodawcą, u którego wynagrodzenie nie podlegało 50% wyższe podatku, przysługuje mu prawo pisemnego wskazania innego pracodawcy, u którego nie ma być stosowana zwyczajka, nie wcześniej niż z upływem miesiąca, w którym nastąpiło rozwiązanie wspomnianego stosunku prawnego (§ 37 rozporządzenia).

Wymagane przez ustawę o podatku od wynagrodzeń pisemne oświadczenia podatnika pracodawca obowiązany jest przechowywać w okresie 6 lat, licząc od chwili wygaśnięcia obowiązku podatkowego (§ 38 rozporządzenia).

Sezonowość zatrudnienia należy oceniać według warunków bądź układu zbiorowego pracy, bądź indywidualnej umowy o pracę (§ 40 rozporządzenia).

Poza ustalonymi w ustawie skalami obliczania podatku od wynagrodzeń A, B i C rozporządzenie wprowadza następującą skalę:

D od wynagrodzeń z okresem wypłaty półmiesięcznym:

1.	przy wynagrodz. ponad zł	6 500	do zł	7 000	—	0,75%
2.	"	"	"	7 000	"	1 %
3.	"	"	"	7 500	"	2 %
4.	"	"	"	8 500	"	3 %
5.	"	"	"	9 500	"	4 %
6.	"	"	"	10 500	"	5 %
7.	"	"	"	11 500	"	6 %
8.	"	"	"	12 500	"	7 %
9.	"	"	"	14 000	"	8 %
10.	"	"	"	15 500	"	9 %
11.	"	"	"	17 000	"	11 %
12.	"	"	"	19 000	"	13 %
13.	"	"	"	21 000	"	15 %
14.	"	"	"	25 000	"	17 %
15.	"	"	"	30 000	"	19 %
16.	"	"	"	35 000	"	21 %
17.	"	"	"	40 000	"	23 %

E od wynagrodzeń z okresem wypłaty dwutygodniowym:

1.	przy wynagrodz. ponad zł	6 000	do zł	6 460	—	0,75%
2.	"	"	"	6 460	"	1 %
3.	"	"	"	6 920	"	2 %
4.	"	"	"	7 380	"	3 %
5.	"	"	"	7 840	"	4 %
6.	"	"	"	8 300	"	5 %
7.	"	"	"	8 760	"	6 %
8.	"	"	"	9 220	"	7 %
9.	"	"	"	9 680	"	8 %
10.	"	"	"	10 140	"	9 %
11.	"	"	"	10 600	"	11 %
12.	"	"	"	11 060	"	13 %
13.	"	"	"	11 520	"	15 %
14.	"	"	"	11 980	"	17 %
15.	"	"	"	12 440	"	19 %
16.	"	"	"	12 900	"	21 %
17.	"	"	"	13 360	"	23 %

F od wynagrodzeń z okresem wypłaty dziesięciodniowym (dekadowym):

1.	przy wynagrodz. ponad zł	5 200	do zł	5 600	—	0,75%
2.	"	"	"	5 600	"	1 %
3.	"	"	"	6 000	"	2 %
4.	"	"	"	6 400	"	3 %
5.	"	"	"	6 800	"	4 %
6.	"	"	"	7 200	"	5 %
7.	"	"	"	7 600	"	6 %
8.	"	"	"	8 000	"	7 %
9.	"	"	"	8 400	"	8 %
10.	"	"	"	8 800	"	9 %
11.	"	"	"	9 200	"	11 %
12.	"	"	"	9 600	"	13 %
13.	"	"	"	10 000	"	15 %
14.	"	"	"	10 400	"	17 %
15.	"	"	"	10 800	"	19 %
16.	"	"	"	11 200	"	21 %
17.	"	"	"	11 600	"	23 %

Przy wynagrodzeniach przekraczających najwyższe kwoty wynagrodzeń, określonych w skalach D, E i F podatek wynosi 23% od tych najwyższych kwot i oprócz tego 30% od nadwyżki wynagrodzenia ponad najwyższą kwotę wynagrodzenia, ustalonego w skali,

Dla przypadków, w których pracodawca pokrywa z własnych funduszy podatek obciążający podatnika i w których należy wypłacone pracownikowi wynagrodzenie netto przeliczyć na wynagrodzenie brutto, od którego dopiero należy obliczyć podatek według skal A, B, C, D, E, F, lub według skali, przytoczonej w art. 11 ustawy — rozporządzenie zawiera sześć tabel, według których mają być dokonywane tego rodzaju przeliczenia.

Ponieważ jednak Centralny Związek Spółdzielczy, centrale spółdzielni, centrale spółdzielczo-państwowe i spółdzielnie, należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, jak również przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze zostały zwolnione od uzupełniającego podatku na zasadzie § 60 omawianego rozporządzenia w związku z art. 15 ust. 6 ustawy o podatku od wynagrodzeń — pomijamy rozważanie tego zagadnienia i analizy zawartych w rozporządzeniu tabel.

Przewidziane w ustawie o podatku od wynagrodzeń zniżki rodzinne stosuje się tylko wówczas, gdy obydwa warunki przewidziane w tej ustawie (art. 13 ust. 3) zachodzą jednocześnie, to jest gdy wynagrodzenie podatnika nie przekracza górnych granic wynagrodzeń (30 000 zł miesięcznie, 6 920 zł tygodniowo lub 1 200 zł dziennie lub 15 000 zł w okresie półmiesięcznym; 13 840 zł w okresie dwutygodniowym i 12 000 zł w okresie dziesięciodniowym) — oraz tenże podatnik w okresie wypłaty wynagrodzenia nie jest podatnikiem w podatku dochodowym (§ 48 i 50 rozporządzenia).

Zniżkę lub zwwyżkę rodzinną stosuje pracodawca na podstawie złożonego przez podatnika pisemnego oświadczenia o stanie rodzinnym, w którym to oświadczeniu mają być podane następujące dane: 1) imię i nazwisko podatnika, 2) data i miejsce urodzenia, 3) miejsce zamieszkania lub pobytu, 4) stan cywilny, 5) datę zawarcia związku małżeńskiego, 6) imiona i nazwiska dzieci, będących na utrzymaniu podatnika, daty ich urodzenia, nazwę i adres zakładu, w którym jest pobierana nauka lub odbywana praktyka zawodowa, zaznaczenie, czy dzieci są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń, 7) stwierdzenie, czy podatnik jest podatnikiem w podatku dochodowym, 8) w razie, gdy składającym oświadczenie jest kobieta, czy mąż jest podatnikiem w podatku dochodowym oraz czy pobiera wynagrodzenie, 9) czy podatnik, nie mający na utrzymaniu dzieci miał je poprzednio na utrzymaniu i przez jaki okres, 10) w razie gdy podatnik otrzymuje wynagrodzenie od więcej niż jednego podatnika, imiona i nazwiska (firmy) innych podatników oraz ich adresy ze wskazaniem, u którego płatnika podatnik żąda zastosowania zniżki rodzinnej, 11) klauzule stwierdzające, że podatnik składa oświadczenie pod odpowiedzialnością karną za złożenie oświadczenia niezgodnego z rzeczywistością. W razie nasuwających się wątpliwości podatnik obowiązany jest na żądanie pracodawcy lub władzy kontrolującej przedstawić dowody, stwierdzające podane w oświadczeniu dane. Oświadczenia i zaświadczenia powyższe pracodawca obowiązany jest przechowywać przez 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wygasł obowiązek podatkowy (§ 51 rozporządzenia).

Analogicznie postępuje się w przypadkach zwyczaj, przewidzianych w ustawie (art. 14). Zwyczaj dwudziestoprocentowy stosuje się, gdy podatnik w wieku ponad dwadzieścia pięć lat, nieżonaty lub niezamężny, nie mający na utrzymaniu dzieci, pobiera wynagrodzenie przekraczające: 10 000 zł w okresie półmiesięcznym; 9 240 zł — w okresie dwutygodniowym i 8 000 zł — w okresie dziesięciodniowym (dekadowym).

Zwyczaj dziesięcioprocentowy stosuje się dla podatników żonaty lub zamężny od lat przeszło dwóch, lecz nie mających na utrzymaniu dzieci, jeżeli podatnicy ci pobierają wynagrodzenie, przekraczające 12 500 zł w okresie półmiesięcznym; 11 540 zł — w okresie dwutygodniowym, a 10 000 zł — w okresie dziesięciodniowym (§ 54 rozporządzenia).

W przypadkach, gdy zostanie wpłacony podatek, przypadający od wynagrodzenia które nie zostanie podjęte przez podatnika, pracodawcy służy prawo odliczenia takiego podatku od kwot, wypłacanych na podatek od wynagrodzeń za następne wypłaty wynagrodzeń (§ 62 rozporządzenia).

Pracodawcom, którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia dokonali potrącenia podatku według przepisów poprzednio obowiązujących lub przy obliczeniu podatku zastosowali niewłaściwy sposób ustalania wysokości wynagrodzenia, albo nienależnie uiszcili uzupełniający podatek, służy prawo sprostowania dokonanych obliczeń i wpłat oraz potrącenia ewentualnej nadpłaty zarówno w podatku, jak i w uzupełniającym podatku należnym od wypłat za następne okresy wypłaty. Gdyby z obliczenia okazało się, że podatek wpłacono w kwocie za niskiej, różnicę należy wpłacić w terminie do końca kwietnia 1949 r. bez obowiązku uiszczenia podatku za zwłokę. O dokonaniu sprostowania pracodawca obowiązany jest zawiadomić właściwy urząd skarbowy (rewizyjny) w powyższym terminie.

Podatnikom, którym pracodawcy nie dokonali sprostowań służy prawo wniesienia wniosku o sprostowanie do właściwego urzędu skarbowego (rewizyjnego) w terminie do dnia 15 maja 1949 r.

Pracodawcy, którzy od wypłat wynagrodzeń, dokonanych od dnia 1 stycznia 1949 r. do ogłoszenia niniejszego rozporządzenia nie uiszcili podatku w terminie, określonym w ustawie (art. 16), obowiązani są wpłacić podatek w terminie 7 dni od ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, bez dodatku za zwłokę (§ 64 rozporządzenia).

Przepisy ustawy o podatku od wynagrodzeń stosuje się do wynagrodzeń wypłaconych po dniu 31 grudnia 1948 r., bez względu na czas, za jaki przypadają (§ 65 rozporządzenia).

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 r. za wyjątkiem przepisów § 6, § 7, §§ 10—14 i § 18 ust. 1 pkt. 2, które weszły w życie z dniem 1 kwietnia 1949 r.

W Monitorze Polskim z dnia 26 marca 1949 r. Nr A-16 pod pozycją 224 zostało ogłoszone Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 marca 1949 r. w sprawie ulg w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy pracowników z tytułu współzawodnictwa pracy.

Z ulg tych korzystają między innymi również i przodujący w pracy pracownicy przedsiębiorstw spółdzielczych i samorządowych branży budowlanej i poligraficznej (§ 1 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia), którzy osiągnęli wynagrodzenie równe lub wyższe od wielokrotności wynagrodzenia podstawowego, określonej w tabeli, zawartej w § 4-tym rozporządzenia.

Tabela powyższa przewiduje dla zakładów pracy przemysłu budowlanego wielokrotność 2,0 zaś dla zakładów pracy przemysłu poligraficznego wielokrotność 1,8.

Podatek od wynagrodzeń oblicza się od całego wynagrodzenia, podlegającego opodatkowaniu, wypłaconego za dany okres wypłaty z zastosowaniem 30% obniżki, o ile stawki określone zbiorowymi układami pracy są ściśle przestrzegane oraz są właściwie stosowane normy wydajności pracy opracowane w wyniku postanowień układu zbiorowego pracy.

Przy ustalaniu wielokrotności wynagrodzenia podstawowego, uprawniającej do ulg, wyłącza się wynagrodzenie, wypłacane z tytułu niewykorzystanego urlopu, świątecznego, zapomóg, wynagrodzeń z umowy o dzieło lub umowy zlecenia, prac zleconych, udziału w komisjach, za działalność i twórczość naukową, oświatową, artystyczną, literacką i publicystyczną, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o podatku od wynagrodzeń. Obniżkę 30%-ową z tytułu przodownictwa w pracy oblicza się od kwoty podatku przed zastosowaniem zniżek lub zwyczaj rodzinnych. Natomiast podstawę do obliczenia zniżek lub zwyczaj rodzinnych stanowi podatek, obliczony bez zastosowania obniżki 30%-owej z tytułu przodownictwa w pracy.

Za wynagrodzenie podstawowe przy obliczaniu ulg w podatku od wynagrodzeń z tytułu współzawodnictwa pracy uważa się w przeliczeniu na jedną pracownicą godzinę: płacę zasadniczą wraz z zachętą akordową, dodatkiem wyrównawczym lub przejściowym, fachowym lub kwalifikacyjnym oraz z dodatkiem sezonowym, jeżeli dodatki te są przewidziane obowiązującymi układami zbiorowymi pracy. W przemyśle poligraficznym do wynagrodzenia podstawowego zalicza się również: 10%-owy dodatek specjalny gazetowy, 20%-owy dodatek specjalny za obsługę samonakładczą przy

maszyn drukarskich offsetowych, wkłesłodrukowych oraz dodatek funkcyjny: brygadzystów, dysponentów, fachowców; kierowników technicznych.

Osoby uznane za pracowników, przodujących w pracy, powinny być oznaczone w listach płacy oraz wykazach potrąceń lub odpisach list płacy, przedkładanych władzom skarbowym, przez podkreślenie czerwonym atramentem. Poza tym należy umieszczać w liście płacy oraz w wykazach potrąceń lub odpisach list płacy dodatkowo wynagrodzenia: podstawowe oraz łączne po wyłączeniu wynagrodzeń za niewykorzystany urlop, świątecznego itd. w przeliczeniu na godzinę oraz uzyskaną przez pracownika wielokrotność.

Ułgi, objęte niniejszym zarządzeniem, obowiązują odnośnie wynagrodzeń, wypłaconych po dniu 31 grudnia 1948 r., a należnych od 1 stycznia 1949 r.

Pracodawcy, którzy obliczyli ulgi wbrew zasadom, ustalonym w niniejszym rozporządzeniu, mają prawo sprostowania obliczenia podatku według zasad niniejszego zarządzenia przez sporządzenie nowych obliczeń.

O dokonanych sporządzeniu sprostowań pracodawcy są obowiązani zawiadomić urząd skarbowy w terminie do dnia 31 maja 1949 r. w formie odpowiedniego wykazu, zawierającego dane, umożliwiające urzędowi skarbowemu (rewizyjnemu) skontrolowanie zasadności przyznanych ulg. Niezależnie od tego należy umieścić w przypadku zarchowania nadpłaty podatku odpowiednią wzmiankę w wykazach potrąceń lub odpisach list płacy, jak również w samych listach płacy m'arodajnego okresu, za który następuje potrącenie nadpłaty.

W Monitorze Polskim z dnia 31 marca 1949 r. Nr A-19 pod pozycją 285 zostało ogłoszone Zarządzenie M'nistra Skarbu z dnia 26 marca 1949 r., wydane w porozumieniu z M'nistrem Pracy i Opieki Społecznej w sprawie zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń

W myśl § 1 tego rozporządzenia zostały zwolnione od podatku od wynagrodzeń między innymi wypłacone w czasie od dnia 1 stycznia 1949 r.:

- 1) zapomogi do wysokości 15 000 zł, wypłacane z tytułu wypadków rodzinnych i losowych, w ramach kwot zatwierdzonych w przepisany sposób na akcję socjalną na rzecz pracowników — niezależnie od zapomóg, korzysających ze zwolnienia na podstawie przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń (art. 5 ust. 1 pkt 11);
- 2) odprawy pośmiertne po zmarłych pracownikach;
- 3) wszystkie świadczenia wypłacane lub wydawane z budżetu Państwa pracownikom, członkom rodziny i innym osobom pozostającym na wyłącznym utrzymaniu pracownika, odpowiadające kategoriom świadczeń, wypłacanych lub wydawanych pracownikom przez instytucje ubezpieczeń społecznych;
- 4) wartość wydawanej bezpłatnie pracownikom na podstawie układów zbiorowych pracy odzieży ochronnej i roboczej oraz premii otrzymywanych przez pracowników z powodu przedłużenia okresów używania ubrań poza czasokresy zużycia, ustalone w umowach zbiorowych;
- 5) wartość piwa, mleka, oliwy, tłuszczów, boczku, kiełbasy i innych środków odżywczych, wydawanych pracownikom, zatrudnionym przy pracach szkodliwych dla zdrowia, o ile te świadczenia przewidziane są w umowach zbiorowych pracy;
- 6) wartość biletów, wydawanych dla łaźni publicznych, o ile te świadczenia przewidziane są w umowach zbiorowych pracy.

Ponadto w myśl § 2 rozporządzenia zwalnia się między innymi:

- 1) różnicę między podatkiem, jaki przypadłby w myśl przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń od wynagrodzenia stałego oraz wypłaconego obok niego dodatkowego wynagrodzenia za osiągnięcia w pracy

za co najmniej dwa okresy wypłaty wynagrodzenia stałego, a podatkiem obliczonym przy zastosowaniu ulg, ustalonych rozporządzeniem;

- 2) różnicę w podatku między podatkiem, jaki przypadłby w myśl przepisów ustawy o podatku od wynagrodzeń od sumy wypłaconych wynagrodzeń łącznie z wynagrodzeniami za udział w komisjach administracji państwowej, wypłacanymi podatnikom, wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy, przez tę władzę asygnującą, która wypłaca temu podatnikowi wynagrodzenie ze stosunku służbowego lub z umowy o pracę, a podatkiem, obliczonym przy uwzględnieniu ulg, przewidzianych w ustawie i rozporządzeniach wykonawczych.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr 11 z dnia 4 kwietnia 1949 roku pod pozycją 59 został ogłoszony Okólnik M'nistra Skarbu z dnia 31 marca 1949 roku w sprawie ustalenia norm kosztów uzyskan'a wynagrodzeń osób określonych w art. 4 ust. 1 pkt 2), ust. 2 i 3 ustawy o podatku od wynagrodzeń oraz odszkodowania za używane własne narzędzia pracy (Znak Min. Sk. D. V 2740/4/49).

Cena tego numeru wynosi 30 złotych i można go nabyć w Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4

Okólnik powyższy w sposób szczegółowy ustala normy kosztów uzyskan'a wynagrodzeń dla osób, które zobowiązały się do wykonywania dzieła (umowa o dzieło) lub do dokonania określonych czynności dla dającego zlecenie (umowa zlecenia), jeżeli usługi wykonywane są osobiście, jak również dla osób, wykonujących twórczość lub działalność naukową, oświatową, artystyczną, literacką i publicystyczną.

Koszty uzyskania wynagrodzeń z tytułu umowy o dzieło lub umowy zlecenia zostały ustalone na 20% w stosunku do otrzymanego wynagrodzenia.

Jeżeli jednak podatnik udowodni w sposób wiarogodny, że rzeczywiste koszty uzyskania wynagrodzenia były wyższe od określonej normy procentowej, należy przyjąć udowodnione koszty rzeczywiste.

Koszty uzyskania wynagrodzeń przez osoby, wykonujące twórczość lub działalność naukową, oświatową, artystyczną, literacką i publicystyczną, są różne w zależności od rodzaju wykonywanej działalności lub twórczości i wahają się w granicach od 50% do 20% otrzymanego wynagrodzenia

Podkreślić należy, że dla wynagrodzeń za wykłady i odczyty normy kosztów uzyskania wynagrodzenia nie zostały ustalone.

W Dzienniku Ustaw Nr 16 z dnia 29 marca 1949 r.

Podatki komunalne.

poz. 100. Ustawa z dnia 1 marca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych.

Ustawa wprowadza szereg istotnych zmian w dekreście z 1 marca 1949 r., a w szczególności:

1) zmienia w art. 10 ust. 1 tabelę obliczania podatku w następujący sposób:

	do	10 kwint. żyta	—	2% podstawy opodat.			
1.	do	10	do	20	— 3%	„	„
2.	ponad	10	do	20	— 3%	„	„
3.	„	20	„	30	— 4%	„	„
4.	„	30	„	40	— 5%	„	„
5.	„	40	„	50	— 6%	„	„
6.	„	50	„	60	— 8%	„	„
7.	„	60	„	80	— 10%	„	„
8.	„	80	„	100	— 12%	„	„
9.	„	100	„	130	— 14%	„	„
10.	„	130	„	150	— 15%	„	„
11.	„	150	„	180	— 15%	„	„
12.	„	180	„	250	— 17%	„	„
13.	„	250	—	—	— 18%	„	„

2) art. 10 został uzupełniony dwoma nowymi ustępami, z których ustęp 5-ty ma następujące brzmienie:

„5. Dla rolniczych spółdzielni produkcyjnych i parcelacyjno-osadniczych podatek oblicza się według stawki,

odpowiadającej przeciętnemu opodatkowaniu gospodarstw rolnych, wchodzących w skład tych spółdzielni — z roku poprzedzającego rok ich przystąpienia do spółdzielni; podatek nie może jednak przekraczać 8% podstawy opodatkowania.“

3) podatek płatny jest w dwóch równych ratach do dnia 1 kwietnia i do dnia 1 listopada każdego roku (art. 13).

Ustawa weszła w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 r., a nowa skala obliczenia podatku — z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1948 r.

poz. 104. Rozporządzenie Ministra Administracji Publicznej z dnia 12 marca 1949 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu w sprawie obowiązku uiszczenia zaliczki na podatek gruntowy za rok 1949.

Rozporządzenie nakłada na wszystkie grupy podatników podatku gruntowego obowiązek uiszczenia w terminie do dnia 31 marca 1949 r. zaliczki na podatek gruntowy za rok 1949 w wysokości 60% wymiaru podatku za rok 1948.

W Dzienniku Ustaw Nr 17 z dnia 31 marca 1949 r.

poz. 105. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 23 października 1948 r. o podatku dochodowym.

poz. 106. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1949 r. o poborze podatku obrotowego i podatku dochodowego w formie ryczałtu.

poz. 107. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1949 r. o przedpłatach na poczet zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy podatników wykonujących roboty budowlane oraz inne prace związane z robotami budowlanymi.